

Nr 19.

Ankom till riksdagens kansli den 5 mars 1936 kl. 11 f. m.

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av väckta motioner om viss ändring av förordningen om ersättning för debitering och uppbörd av landstingsmedel.

Uti de till konstitutionsutskottet hänvisade, likalydande motionerna nr 179 i första kammaren av herr *Bäcklund m. fl.* och nr 293 i andra kammaren av herr *Holmgren m. fl.* hemställes: »att riksdagen måtte för sin del besluta sådan ändring av förordningen den 30 juni 1933 om ersättning för debitering och uppbörd av landstingsmedel, att provisionen å uppbörden av landstingsmedel i magistratsstäderna kommer att utgå efter samma procentsats som i övriga delar av landstingsområdet.»

Såsom skäl för sin hemställan hava motionärerna åberopat den motivering, som anförts i motionen i andra kammaren nr 292 av herr *Holmgren m. fl.*, om återbetalande från statsverket av viss provision å uppbörd av landstingsmedel m. m.

Enligt § 49 i förordningen den 21 mars 1862 (nr 16) om landsting ålägg det Kungl. Maj:ts befallningshavande att ombesörja, på landstingets därom framställda begäran, att de till uttaxering beslutade medel under benämning *landstingsmedel* bleve genom vederbörande i sammanhang med kronoskat-terna debiterade och indrivna samt i lantränteriet insatta inom den tid och med det ansvar, som vore för kronans uppbörd stadgat.

Samma skyldighet stadgas i 48 § lagen den 20 juni 1924 (nr 349) om landsting.

I § 53 i ovan berörda förordning den 21 mars 1862 (nr 16) föreskrevs att såsom ersättning för upprättande av vissa handlingar, varom här ej är fråga, samt debitering och uppbörd av landstingsskatt finge innehållas 3 procent av inlevererade landstingsmedel, varav beräknades $1\frac{1}{2}$ procent för debiteringen (häradsskrivare och kronouppbördstjänsteman i stad), 1 procent för uppbörden (kronofogde och kronouppbördstjänsteman i stad) samt $\frac{1}{2}$ procent att lika fördelas emellan landskamreraren och lanträntmästaren. För debitering och uppbörd av landstingsskatt utgick således ersättning efter samma procenttal för såväl fögderierna som magistratsstäderna.

För debitering och uppbörd av vägskatt gälla i förevarande avseende motsvarande regler som beträffande landstingsskatt.

Efter tillkomsten av 1862 års förordning ha emellertid vissa provisionsandelar indragits till statsverket.

Sedan lanträntmästarna från och med år 1909 uppförts å en särskild övergångsstat med oförändrade löneförmåner beslöts, att, i den mån lanträntmästare avginge, tjänsten skulle indragas och till sådan befattningshavare utgående uppbördsprovision å landstingsskatt eller $\frac{1}{4}$ procent å hela uppbörden tillgodoföras statsverket.

Vidare uppfördes från och med år 1918 kronofogdarna på indragningsstat, i samband varmed till dem utgående provision å landstingsskatt, utgörande 1 procent å fögderiuppbörden, skulle till statsverket indragas.

I samband med 1925 års löneroglering för länsstyrelserna föreskrefs slutligen att landskamrerare tillkommande provision å landstingsmedel likaledes skulle indragas till statsverket.

I anledning av i ärendet väckta motioner hemställde 1921 års riksdag i skrivelse nr 319 om utredning, om och på vad sätt det i § 53 av gällande landstingsförordning stadgade procenttal kunde nedsättas, och att Kungl. Maj:t ville därefter för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kunde föranleda.

Resultatet av den på riksdagens begäran verkställda utredningen framlades för 1922 års riksdag i proposition nr 204, vari Kungl. Maj:t föreslog, att § 53 landstingsförordningen skulle ersättas av en provisorisk förordning med särskilda föreskrifter angående ersättning för debitering och uppbörd av landstingsskatt. Enligt densamma skulle den då utgående provisionsersättningen minskas, dels vad beträffar ersättning för debiteringen i fråga om såväl häradskrivare som uppbördsmän i stad, dels i fråga om landskamrerare; för ersättningens bestämmande skulle härvid i båda fallen en glidande skala tillämpas.

Beträffande de till staten indragna provisionsandelarna föreslogs i propositionen ingen ändring i *gällande* bestämmelser. Dessa provisionsandelar skulle fortfarande utgå med $1\frac{1}{4}$ procent (kronofogde och lanträntmästare tillkommande provisioner å landstingsmedel med 1 procent respektive $\frac{1}{4}$ procent), utom i de län, där lanträntmästare ännu funnos, i vilka fall andelarna skulle utgå med 1 procent (kronofogdes provision).

Landstingets kostnad för uppbörden skulle således alltjämt utgå efter samma procenttal för fögderierna och magistratsstäderna. Genom att i län, där i tjänst kvarstående lanträntmästare ännu finnes, de till statsverket indragna provisionsandelarna minskades med $\frac{1}{4}$ procent, skulle landstingen enligt förslaget icke förorsakas någon merkostnad i anledning av att dylik tjänsteman kvarstode i tjänst.

I en i anledning av propositionen väckt motion hemställdes, bland annat, att *till statsverket indragna provisionsandelar skulle utgå med hälften av därtills gällande procenttal*. Detta innebar sålunda en sänkning av den statsverket tillkommande provisionen å landstingsmedel från magistratsstad från $\frac{1}{4}$ procent till $\frac{1}{8}$ procent (lanträntmästarens indragna provisionsandel).

Beträffande denna fråga anförde riksdagen i skrivelse bland annat följande.

»I fråga om de till staten indragna provisionsandelarna, d. v. s. ersättningen för det genom postverkets försorg utförda uppbördsarbetet å landet, föreslås, såsom nämnt, i propositionen ingen ändring i nu gällande bestämmelser; denna skulle fortfarande utgå med en och en kvarts procent, utom i de län, där lantränmästare ännu finnas, i vilket fall den utgår med en procent; i motionen åter påyrkas, att en nedsättning av denna ersättning till en halv procent skall ske. Riksdagen har på denna punkt ansett sig böra antaga det i motionen framförda förslaget. Det torde nämligen ej råda något tvivel om att den nu utgående ersättningen till staten för uppbörd av landstings-skatt är alltför hög.»

Vidare påvisade riksdagen, att landstingen genom den höga provisionen i själva verket komme att bestrida en del av kostnaderna för statsskatternas uppbärande samt framhöll, att det vore uppenbart, att ett dylikt förhållande ej kunde vara riktigt. En sänkning av den till staten indragna provisionen till en halv procent, skulle, framhöll riksdagen, innebära, att landstingen finge betala minst den del av utgifterna för uppbörden, som med hänsyn till landstingsskattens storlek rätteligen borde åvila dem.

Av detta riksdagens uttalande framgår att motionen i fråga kommit att bli felaktigt refererad såsom avseende ersättning för de till statsverket indragna provisionsandelarna med $\frac{1}{2}$ procent i stället för rätteligen hälften av dittills gällande procenttal.

I överensstämmelse med av riksdagen sålunda beslutade grunder fastställde Kungl. Maj:t genom förordningen den 15 juni 1922 (nr 269) särskilda föreskrifter angående ersättning för debitering och uppbörd av landstingsskatt. Enligt denna utgingo sålunda de till statsverket indragna provisionsandelarna med $\frac{1}{2}$ procent såväl i fögderierna som i magistratsstäderna. Detta innebar för magistratsstädernas del en höjning i stället för en sänkning av procenttalet. Härutöver utgick emellertid i magistratsstäderna fortfarande ersättning för uppbörden till kronouppbördstjänsteman i stad med $\frac{1}{2}$ procent på uppbörden i staden.

Ifrågavarande förordning av 1922 ersattes genom en ny förordning av den 30 juni 1933 (nr 461). Denna senare förordning medförde dock ingen annan ändring i avseende å förevarande provisionsandelar än att, sedan såsom ovan nämnts landskamrerarna tillkommande provision indragits till statsverket, denna provision bestämts skola utgå med en tiondels procent, i följd varav de till statsverket indragna provisionsandelarna sammanlagt skulle utgå med 0,6 procent i stället för $\frac{1}{2}$ procent enligt 1922 års förordning. Riksdagen framhöll i skrivelse nr 254 år 1933, bland annat, att riksdagens ståndpunktstagande till frågan om provisionens storlek uteslutande grundades på uppfattningen av vad det särskilda arbetet med landstingsmedlens debitering och uppbörd kunde kräva i skälig ersättning.

Riksdagens senast församlade revisorer hava under § 36 i berättelsen rörande statsverket fäst uppmärksamheten på här ovan angivna förhållanden och därvid vidare anfört, bland annat, följande:

»Såsom av det anförda framgår erlade landstingen före tillkomsten av 1922 års kungörelse procentuellt sett lika stor provision å uppbörderna i såväl fögderierna som i magistratsstäderna. På grund av 1922 års riksdagsbeslut fingo emellertid landstingen erlagga provision efter en högre procent-sats å den del av uppbörderna, som hänförde sig till magistratsstäderna. Sammanlagt torde landstingen härigenom hava åsamkats en merkostnad av omkring 1 200 000 kronor. Ett dylikt resultat av de föreslagna åtgärder till sänkning av provisionen läser icke hava varit avsett. Genom sitt beslut torde riksdagen väl närmast hava åsyftat en genomgående sänkning av landstingens utgifter för uppbörderna av landstingsskatten. Då några sakliga skäl för en sådan differentiering av uppbördsp provisionen i fögderierna och magistratsstäderna icke heller i övrigt föreligga, hava revisorerne ansett sig böra bringa nämnda förhållande till riksdagens kännedom.»

Av vad här ovan anförts framgår, att den för uppbörderna utgående ersättningen, å uppbörderna från fögderierna utgår med 0,6 procent under det att samma ersättning å uppbörderna från magistratsstäderna utgår dels med ovan-nämnda 0,6 procent dels ock med ytterligare 0,5 procent, som tillfaller kronouppbördstjänsteman i stad. Såsom statsrevisorerna framhållit torde riksdagen icke åsyftat ett dylikt resultat. Då riksdagen såsom framgår av vad förut an-förts hävdadt den ståndpunkten, att uppbördsp provisionen allenast skall utgöra ersättning för det med uppbörderna förenade arbetet finnes ingen anledning varför procenttalet skulle vara högre i magistratsstäderna än i fögderierna. I magistratsstäder, där uppbörderna icke såsom i fögderierna handhaves av post-verket utan av kronouppbördstjänsteman, bör provisionen utgå till honom och följaktligen statsverkets provision å sådana uppbördsbelopp minskas med det belopp, som tillfaller kronouppbördstjänsteman. På grund härav bör sålunda å sistnämnda uppbördsbelopp de till statsverket indragna provisionsandelarna utgå med allenast en tiondels procent. Utskottet har därför i anledning av det väckta förslaget utarbetat förslag till ändring i berörda avseende av ovan omförmälda förordning den 30 juni 1933 och hemställer,

att riksdagen med bifall till förevarande motioner måtte för sin del antaga följande

F ö r s l a g till

(Nuvarande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

förordning angående ändrad lydelse av förordningen den 30 juni 1933 (nr 461) om ersättning för debitering och uppbörd av landstingsmedel.

Ersättning för — — — debiteringen skett.

Ersättning för — — — för staden.

(Nuvarande lydelse.)

De till statsverket indragna provisionsandelarna skola utgå med sex tiondels procent å uppböörden.

(Föreslagen lydelse.)

De till statsverket indragna provisionsandelarna skola utgå med sex tiondels procent å uppböörden, dock att å uppböördsbelopp, varå skall utgå ersättning för uppböörden till krono-
uppböördstjänsteman i stad, ifråga-
varande provisionsandelar skola utgå
med allenast en tiondels procent.

Ersättningen för — — — kalenderåret influtet.

Ersättning för — — — ej utgå.

Ersättning för — — — år 1933.

I den mån — — — att gälla.

Stockholm den 3 mars 1936.

På konstitutionsutskottets vägnar:

C. A. REUTERSKIÖLD.

Närvarande: Herrar Hallén, Strömberg*, Oscar Gottfrid Karlsson, Stendahl, Bergman, Sandegård, Källman, Carl Lindmark*, Per Andersson*, Hagström, Rahmn*, Borg, Fast, Olsson i Mora*, Ewald Lindmark, Nordström i Torsby*, Bengtsson i Kullen, Nilsson i Karlstad samt Nilsson i Göteborg.

* Ej närvarande vid justeringen.
